Hatodik évfolyam. 26. szám. Muraszombat, 1890. junius 29.

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár: Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr. Egyes szám ára 10 kr. Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők. Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronkint 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilttér petitsora 25 kr.

Magyar ipar.

— Irta: Nyáry, Elemér gróf. —

I.

A hagyomány!

Mikor azon indokok lesznek szakavatottan mérlegelve, amelyek az ember tetteinek rúgóiként működnek, a lélekbúvárok a legerősebb indokok egyikének a nemes hagyományhoz való törhetetlen ragaszkodást nevezik meg. Való! a nemes hagyomány iránt érzett hű ragaszkodás eredményezi nemcsak a véres háboruban nyilvánuló katonai erények legtöbbjét, hanem a békés munka ölén viruló polgári erenyek számosát is. A katona mégoly nagy veszélylyel is daczol; mert zászlójának hűséget esküdött; már pedig e zászló védelme hagyományként követeli derék hiveitől a „vérünket, életünket!“ A szorgalmas polgár pedig hagyományul köti gyermekei lelkére, hogy — ha atyjok mesterségét, foglalkozását üzik — a „czég“ jó hirnevére szemök fényénél is jobban vigyázzanak.

A nemes hagyomány azonban a legkiválóbb szerepet az uralkodó házaknál tölti be, mert azok tagjainál a nemes hagyomány tetteik legtöbbjénél mint erkölcsi rugó működik közre.

Láthatjuk ezt a felejthetetlen József nádor köztiszteletnek örvendő családjánál is; mert a minő honszeretet táplált a nemzetéhez sirig hű atya, époly lángoló hazaszeretetet bizonyit be minden alkalomkor fia; még pedig azért, mivel magyarnak született s magyarnak neveltetett, magyarnak érzi s vallja magát, hanem azért is: mert hagyományul örökölte dicső atyjától a honszeretet. Ez az oka, hogy az országban igen számos derék hazafi nagy figyelemmel kiséri József királyi magyar herczeg s osztrák cs. és kir. főherczeg minden tettét, amely a közügy javára szolgál. Ezen működés egyik legfontosabb s legáldásosabb részét, azon fáradhatatlan, nemes buzgalom képezi, amelyet József királyi magyar herczeg a tűzoltóság megalapitása, terjesztése, javitása, népszerűsitése nagy érdekében kifejt.

Mióta az országszerte rokonszenves volt belügyér, Teleky Géza gróf, erélyesen látott a leghazafiasabb munkák egyikéhez: általánositani, fejleszteni a tűzoltó-intézményt, azóta József királyi magyar herczeg vonalkozott ügybuzgalma fokozott mérvben gyarapodott jelentőségében.

Akik kellő figyelemmel kisérik az uralkodóház ezen kitűnő tagjának közhasznu működését, most is nagy örömmel tapasztalták, hogy ő még a laekeni belga királyi kastély kigyuladását és porig égését is, amely nővérének, Henrika belga királynának rendkivül számos műgyűjteményét is elhamvasztotta, a honi tűzoltó-egyletek okulására törekszik forditani.

Tehát igen számos jeles honfi, élükön József királyi magyar herczeggel, szóval s tettel, jó példával és biztatással buzdit nálunk a tűzoltó-intézmény általánositására, fejlesztésére, amelynek mostanig szerfölötti hátrányára szolgált, hogy hiányzott oly nagyszabásu, a kor kivánalmainak megfelelőleg berendezett tűzfecskendő-gyár, mely az ország szükségletét, különösen minőség és megbizhatóság tekintetében, képes kielégiteni. Innét van, hogy községeink nagyrésze nemzetgazdászatunk kiszámithatatlan kárára, mindeddig külföldről hozatta gépeit; mivel azon néhány község, amely a hazai gyártmány minőségében csalódott, annyira megingatta a hazai gyártmány iránti bizalmat, hogy inkább vásároltak külföldön drágábban, mint itthon olcsóbban. Ezen bizalmatlanság leküzdése fogja főfeladatat és főnehézségét képezni az uj gyárnak.

Hát bizony még csak néhány évtized előtt is nálunk ha keresett nem talált volna valaki olyan korszerű fecskendőt, melyet itthon készitettek, hanem a magyar ember kénytelen volt verejtéken gyűjtött garasait Prágába, Bécsbe, Graczba, Brünnbe küldeni, ha szüksége volt olyan tűzfecskendőre, amely csak némileg is megfelelt a korszerű követelményeknek. Csak szerfölött lassan rendezkedett be nálunk néhány jelentékenyebb műhely (távolról sem versenyképes gyár) a tűzfecskendő-készitésre. Mikor is azon, igen furcsa működést kellett látnunk, hogy, például, harangöntő-műhelyekben mint nagyon is alárendelt s vajmi kezdetlegesen üzött mellékfoglalkozás tengődött a tűzfecskendő-készités. Gyártásról, mely a műhelyekben történő készités fölött vajmi számos előnynyel bir, persze! hallani sem lehetett. Nem vállalkozott arra sem tőke, sem szakértő!

Ugyanis, a gyártásnak, melylyel a korszerűleg fölszerelt gyárak foglalkoznak, a műhelyekben történő készités fölött két főelőnye van: 1-ször, ily gyártmány jobbminőségű árut képvisel; 2-szor, ily gyártmány nemcsak jutányosabb, de olcsóbb is a mégoly ügyesen, szorgalommal vezetett műhelyek készitményeinél. Hogy ez igy áll és ennek igy kell állania, az minden gondolkodó előtt világos. Napjainkban a tőkepénz nagy fölényt gyakorol minden irányban; mert az mindennél hamarabb teremt olcsó hitelt és szakértelmet: már pedig nemzetgazdászatunk minden ágánál a virulás legelső kelléke az olcsó hitel és a szakértelem.

TÁRCZA

A közmondások eredete és fejlődése.*

Minden vidéknek, minden tájéknak s csaknem minden falunak voltak és vannak oly okos emberei, kiknek mondásuk — megtetszvén a népnek — közmondásokká váltak és válnak.

A nagyapa előszóval átadja azokat unokájának s ezekhez tartja magát a közember, sőt néha a műveltebb osztály is takarózik velük, mivel a közmondások képezik a nép erkölcsi rendszerét és szaz könyvnél is jobban képviselik az észt.

Mint ismeretlen kéz csodai, az elmultak honából hangzanak felenk, de sem születési helyük, sem koruk nem tudhato. Népről népre, nemzedékről nemzedékre, aparól fiura szállnak szellemi örökségképen. A mult átadta azokat a jelennek s a jelen, — bővitve, esetleg uj ruhába öltöztetve — átadja azokat a jövőnek.

Ha valaki egy vagy más alkalommal a világ szinpadján, vagy a családi körben, könyvben vagy a szószéken bizonyos dolgot röviden megjelöl; vagy bizonyos nézetet fejez ki, hasonlatot mond; vagy véleményt nyilvánit, a mely itélete és formája szerint akár helyesen, akár helyt-lenül mások tetszésével is találkozván, ismételtetik és végre szajról-szájra jár s igy maradandó mondás vagy beszédként föntartatik: mikor egy-egy tapasztalást ujra meg ujra beigazolt az élet; mikor már ezeren látták, gondolták és érezték ugyanazt, — a közös érzés szavakba öltözött, életigazság lett, az elmés szó felkapatott s a jó ötlet elterjedt: megszületett a közmondás. És épen azért, — mert mintegy közmegegyezés szerint megállapitott és elfogadott alakban jelennek meg mindig — nem közönséges értékkel birnak az életben.

Azonban — mint Ballagi irja — vannak másféle eredetü közmondások is. A régi világban tudomány és bölcseség nem volt ugy utan-utfélen elszórva, mint a mai időkben, hol könyvek és szaklapok segitségével ezredek tapasztalatait és a világkoreség minden ismereteit szobank négy fala közt kitanulhatjuk. Az őskor emberei másképen voltak: ők sokat tettek, de keveset okoskodtak. Csak testi erejökből végkép kifogyott vének, eselekvésükben leforgott életük tapasztalataira visszatekintve, és ritka ihletű egyes Isten avatottjai jós pillantásokat vetve a jövendőbe, szóltaltak föl tanácsadólag, intőleg az ifjabb nemzedék előtt; ez pedig áhitattal hallgatott az apák bölcseségére, az ihletett dalnok s a fölavatott bölcs szavára, mely törvény gyanánt és szentségképen szállt az utóvilágra. De a bölcs ismerte is hivatását. Intéseit és tanitásait rövidre szabta és oly dolgokkal hozta kapcsolatba, hogy vagy tárgyilag felötlők, vagy alapjuknál fogva szembetünők legyenek.

Ez a szorosan vett közmondások keletkezésének története.

Korra nézve legtöbbjeik azon ősidőkből valók, mikor az ember már elevenebben szemlélődni és tapasztalni kezdett s eszmélkedésének eredményét szavakba foglalni is képes vala. És hogy mire képes az emberi szellem fejlődésének már ily zsenge korában, mi sem tünteti föl inkább, mint épen közmondásainak tartalma, melyben a bölcsesség s észlynek, a házi, nyilvános, erkölcsi és vallásos élet igazságainak oly kincsét találjuk, mely soha el nem avul, sőt minden fejben és minden szivben a hányszor megfordul, mindannyiszor megujul s egyedüli az emberi elme művek között, melyet felteni nem lehet.

A közmondások — mint minden idők és állapotok szülöttjei — Szvorényi szerint — épen oly közel állanak a mai naphoz, mint a homályos őskorhoz, és oly közel minden idők bölcseihez, mint a nép együgyű gyermekeihez. Születtek s születnek, hely és népfaj vagy néposztály különbsége nélkül minden arra való alkalommal; de mikor, hol és kiről? — csak ezt ne kérdezzük tőlük. T. i. mert csakis nagy ritkán válaszolnak rája. Keletkezésük korához, helyéhez és kivalt szerzőjéhez, — mint már mondottuk — ha csak tájékozólag is, alig egy pár út-mód szolgálhat kezünkre. Egyik, az egyenes vonatkozás bennök. Igy melyekben nyilhuzásról, ijról: ha madárra tárgyalsz, ijadat ne pengesd; király választásról: házasság, hadverés, király választás Isten dolga; — török-, tatár-, kurucz s labanczról stb. fordul emlékezés elő. Gyakran csak tagadólagos eligazodást nyujtanak, pl. ez: „Viczkándozik, mint

* Mutatvány Sirisaka Andor pécsi tanitónak legközelebb sajtó alól kikerült „Közmondások könyve“ czimü gyűjteményes műveből. A könyv nagy nyolczadrétben van nyomtatva, 18 ivre terjed és kellemes szórakozást nyujt az abban lapozgatónak humoros magyarázatai- s elbeszéléseivel, nemcsak, de a közmondások gyűjtése tekintetében is nagy figyelem- és kitartó szorgalomról tesz a „Közmondások könyve“ tanuságot, miért is nem eléggé ajánlhatjuk azt t. olvasóinknak! Szerk.

Tekintsük, például, a kézmüiparost, aki műhelylyel bir, és a gyárost, aki gyár fölött rendelkezik. Az első nem birván olyan olcsó hitellel, mint az utóbbi, kénytelen a nyersanyagot drágábban fizetni meg, mint az utóbbi; ennek azután az a következménye, hogy *készitményét drágábban árulja*, mint a gyáros gyártmányát, még pedig azért is, mert az utóbbi nemcsak olcsóbban és jobb minőségben beszerzett nyersanyagot dolgoztat föl, mint az előbbi, hanem kisebb költségen is állitja elő gyártmányát, — a tömeges munka folytán, mint a műhelylyel biró iparos készitményét. Ámde a gyáros nemcsak jutányosabb és olcsóbb, hanem jobb iparterméket bir a vevőknek nyujtani, semmint a műhelyben dolgozó iparos; mert a gyári munkának azon rendkivül nagy előnye is van a műhelymunka fölött, hogy a gyárban dolgozó munkás folyton ugyanazon részét állitván elő a gyártmányoknak, szerfölött nagy ügyességre tesz szert szakmája illető ágába; s igy az ily tökéletes részekből összeállitott gyártmány sokkal jobb, mint a műhelyek készitménye, amelynek mindenik részét egy munkás kénytelen késziteni, akár ügyes az illető, akár nem. Ez a munkafelosztás előnye, amely európaszerte csodákat művel.

Budapest a szó legszorosabb értelmében uj nagyváros. Nincs Európában egyetlenegy más nagyváros, mely oly rendkivül gyorsan fejlődött azzá, ami — a magyar fővároson kivül. Széchényi István gróf látnoki szelleme Budapest gyors fejlődési irányát Ujpest felé jósolta; s ez valóban bekövetkezett: az ujpesti országut két oldalán több és fontosabb gyárteleppel bir a főváros, mint bárhol másutt, gőzmalmaitól eltekintve. Ha olyan külföldi ösmerőst kalauzolok Budapesten, aki gyáriparunk iránt érdeklődik, a gőzmalmok megmutatása után rögtön kocsizom ki vele az ujpesti országuton, melyre csaknem szakadatlanul sorban jelentékeny gyártelepek dőlnek ki. Ezen gyártelepek között a legkiválóbbak egyike Tarnóczy Gusztáv országgyülési képviselő tüzfecskendő gyára, melyre méltán illik a derék vidéki tüzoltók jelzője: „a legelső magyar tüzfecskendő-gyár."

Értesités*

az 1890. évi junius hó 6-tól 11-ig tartott bécsi általános gazdasági és erdészeti kiállitásról.

A muraszombati gazdakör e kiállitásra 7 lovat küldött és pedig 3 drb ménlovat, 4 drb kanczát és 2 drb 3 hónapos csikót.

A lovak berakodási helye a regedei vasut volt. Mivel a kiállitási igazolványok elkésetten érkeztek hozzánk, a lovak csak a kiállitás megnyitása előtti napon indittathattak utnak és gyorsszállitmánykép kellett azokat feladni, hogy rendes időben oda érhessenek; a lovak 4 vasuti kocsiba lettek berakva.

Junius 5-én Bécsbe a déli vasuthoz érve, a lovakat etetés és tisztogatás végett igy matzleinsdorfi istállóba helyeztem el, minek megtörténte után utnak indulva, délután 3 órakor érkeztünk a kiállitási helyre, hol minden ló rendes helyét elfoglalván, a kiállitás egész tartama alatt azon maradt.

Junius 6-án reggel 9 órakor kezdődött a IV. sorsz. magyar kisbirtokosok lókiállitása, mely esőzés miatt e napon csak igen gyéren volt látogatva.

Junius hó 7-én 15,000 látogatója volt a kiállitásnak, és különösen Lukács János és Lukács József kanczái csikóval együtt részesültek általános tetszésben. E nap látogatói közül megemlitem Stefánia főherczegnőt, ki lovainkat behatóan tekintette meg, továbbá Rainer és Albrecht Salvator főherczegeket, Nasszau és Fülöp herczeget, Mária és Koburg Luiza főherczegnőket, Kielmansegg grófot stb. — Minden nap délutan 4 órától 6-ig a lovak az ugynevezett nagy körben időztek, hol a könnyebbek kettős és négyes kocsiba lettek fogva, a mi lovaink pedig a körben háromszor lettek körülvezetve. Itt időzött a kiállitási bizottság is, és itt volt a tulajdonképeni kiállitás vagy megszemlélésnek szinhelye, hol a néző közönség szine-java gyült egybe.

Junius 8-án délelőtt 9 órakor minden egyes ló a bizottság tagjai által behatóan megvizsgáltatván, e napon a dijak meg lettek állapitva, a kiosztás pedig junius 11-én történt meg. A dijak a következők voltak: 1-ső dij: a kiállitási oklevél, 2-ik dij: ezüst érem, a 3-ik dij: bronz érem és végre állami dijak, melyek ezüst pénzben lettek kifizetve.

Tudvalevőleg a hirlapok is dicsérőleg emlékeztek meg a vasmegyei kollekczióról, mely a bronz-érmet nyerte el. — Hogy ezen eredmény oroszlánrésze a muraszombati járást illeti, kitünik azon körülményből, hogy — a csikókat nem számitva — a vasmegyei kollekczió csapat 11 lóból állott, mely számhoz a muraszombati járás maga 7-el járult. E fölött dicséretre méltó a muraszombati gazdasági fiók-egylet áldozatkészsége, mely a vasmegyei gazdasági egyesülettől e czélra csupán 350 frtot kapván, a hiányzó költséget sajátjából fedezte.

Külön jutalmat nyertek a muraszombati járásból: Lukács János 5 éves kanczája csikóval együtt 80 frtot és Lukács József kanczája csikóval együtt 60 frtot ezüst pénzben.

Mondhatom, hogy a Muraszombat járásbeli nóri lovak általában a legjobb benyomást tették, mi azon körülményből is kitünik, hogy sokan kértek czimünket azon czélra és igéret kapcsán, hogy szükséges lovaikat ezentul nálunk fogják beszerezni. Találkoztak vevők is, kik kitünő árakat igértek lovainkért: igy például Lukács Jánosnak 650 frtot, Ernisa Ivannak 550 frtot, Hodoseseknek 450 frtot, meg Császár és Sambtnak egyenkint 400 frtot.

Miután lovaink általános tetszést arattak és ilyformán megismertettek, czélszerü volna a járás székhelyén lóvásárokról gondoskodni. Szerény véleményem szerint ezek létrehozására czélszerü volna Muraszombat város elöljáróságát megkeresni aziránt, hogy engedje el egy évig a lovak utáni helypénzt; a fiók-egylet pedig buzditásul dijazza az első két-három vásárra hajtott legjobb lovat és hirdesse hirlapok- és falragaszok utján ezen intézkedését. Ily formán meglelné a fiók-egylet fáradozásáért jutalmát, a járásnak pedig egy uj jövedelmi forrása nyilnék.

Ezek után térjünk vissza a kiállitás szinhelyére. Mi után a IV. sorsz. magyar kisbirtokosok lókiállitásának vége levén, ujra vasuti kocsikról gondoskedtam, a mi ezuttal nagyon könnyü volt, minthogy a magyar kiállitási bizottság gondoskodott róla, hogy a lovak a kiállitás helyszinén legyenek berakva, igy tehát a lovakat 3 vasuti kocsiban most mint teherszállitmányt inditottam utnak, a mi által körülbelül 50 frt lett részünkről megtakaritva. Lovaink ily módon szállittatván, junius hó 16-án minden baj nélkül érkeztek vissza Regedébe. Megjegyzem, hogy lovaink a hosszu ut fáradalmaitól nem romoltak és könnyen szállittattak.

Muraszombat, 1890. junius hó 16-án.

ÁRVAI ERNŐ, okl. gazdász,

* Mult számunkra elkésve érkezett. Szerk.

Hirek és különfélék.

— **Előfizetésre felhivás.** *A hatodik évfolyam második félére ezennel előfizetést nyitunk és tiszteletteljesen felkérjük lapunk t. pártolóit, miszerint az előfizetést mielőbb megujitani és lapunkat becses körükben terjeszteni szivesek lennének. A kik pedig még előfizetési dijjal hátralékban vannak, ne terheltessenek azt kiadóhivatalunkhoz beküldeni. Lapunk előfizetési ára:*

Egész évre . . 3 frt — kr.
Fél évre . . 1 „ 50 „
Negyed évre . . . 75 „

A „Muraszombat és vidéke" szerk. kiadóhivatala.

— **Nyilv. köszönet.** A muraszombati áll. el. néptanoda III.—VI-ik osztálya zárvizsgáján Tekintetes Török Ernő kir. közjegyző ur az alábbi levél kiséretében küldött 50 példányt Arany Jánosnak „Toldy"-jából: „Örömmel ragadom meg a mai nap alkalmát arra, hogy az iskola iránti meleg érdeklődésemet és édes hazai nyelvünk terjesztése körüli kötelességérzetemet ez uton is tanusitsam. Tisztelettel ide csatolok 50 példányt Arany Jánosnak „Toldi"-jából oly kérelemmel,

---

poltrás malacz a garasos kötélen," — magától értetik: a „polturat és „garast" maga a közmondás korra nem előzhette meg. Hasonlóan: „ki a krajczárt nem becsüli, a forintot sem érdemli" — bizonyára abban az időben született, a mikor a „krajczar" és „forint" forgalomban volt már. — Szerzőjükhöz még kevesebbnek lehet hozzaférni. Valamint a népdalok, ugy a közmondások szerzőit sem lehet kikutatni. A bibliaeredetüekhez aránylag még legkönnyebben juthatni, milyenek: A ki másnak vermet ás, maga esik bele. (Zsolt. VII. 16.) Vak vezet világtalant. (Evang.) — Még bővebben találkozhatik a nyelvtudós az ó-klaszikai korból származottakkal.

Abból, mi a közmondások fogalmáról előadatott, kitetszik azok ó régisége is. Mert egyidejüek az értelmessé lett nyelvvel. Mind a mellett mint irodalmi tárgy, az ó szövetségi bölcs király: Salamon által emeltettek ama fokra, hogy a szent-könyvek egyik tartalmas részét a „Példabeszédek" teszik. melyek már annyiban is különböznek a közmondás mai fogalmától, mert azokat ő maga szerzé. Legalább meg vagyon irva: „szerze 3 ezer példabeszédeket." (1 kir. 4: 32.) Mi pedig — mint az eddig mondottakból is kiviláglik — a közéletből szeretjük föltogni és elfogadni azokat.....

(Ilyenek néhány magvasabbját Sirisaka vaskos „Közmondások könyvéből" kikapva, kóstoló gyanánt nyujtjuk t. olvasóinknak.)

Bekukkantott, mint Bolond Istók Debreczenbe.

Lévén élt hajdan egy Istók nevü bolond, kinek bolondsága különösen abból állott, hogy esztendőnkint elment Debreczent megnézni; azonban a városba sohasem lépett be, hanem a vámkorlátnál bekukkantván, ismét vissza ballagott Léva felé.

Belül a haja, mint az oláh kecskének.

Az oláh kecskének szőre egészen elment hajastul; mikor aztán áruba bocsátotta az oláh, azt hazudta, hogy kecskéjének szőre mind belül vagyon télen, mint a bundának: most igy jobban megtartja a meleget.

Borban van az igazság.

Egy lármas vendégségben egy jelenlevő neveztes tudós magába vonulva hallgatag ott ült az asztalnál. Egyik szomszédja, hogy felvidítsa, összekoczczantja a poharat vele s „igyunk" — ugymond — „in vino veritas." Uram! felelé a tudós, tartsa meg ezt a példabeszédet azok számára, kik józan letükben hazudni szoktak.

Csóri csukának nincs mája.

A csóri (Nograd m.) fogadóban megszállt egyszer Mátyás király és csuka-máját akart enni csupa tréfából, mert jól tudá, hogy azt a szakácsné igen szereti. Ez felelé: nincs mája a csóri csukának. Mire a király: „de ha ugy, akkor a palotai pálczának sem lesz száma." A csukamáj természetesen az asztalon termett.

Drága a hajvár, de meg is éri.

Szabadkán egy gazda többek közt halikrával traktálta vendégét, ki ehhez csakhamar becsületesen hozzá is látott, minden más olcsóbb ételt mellőzve; a gazda ezt egy kissé megsokalta s hogy káviárjából keveset megmenthessen, azt mondogatá: „a hajvár igen drága." Az elrettenthetetlen vendég pedig egyre csak azt válaszolta: „drága, drága, de meg is éri." E mondást a bácskaiak a potyakedvelőkre szokták alkalmazni.

Eben gubát cserél.

Egy gubás kocsis ebet akart lopni. Hogy könnyebben megfoghassa, ledobta gubáját, s a kutyának morgalódásai közt ott is felejtette. Hazajövén a kutya ura, ebét ugyan nem, de a gubát a kocsi mellett lelte. A gazda visszajöttét messziről látta a tolvaj, nem mert visszamenni gubájáért. Midőn másnap kérdezték tőle pajtásai, hova tette a gubáját? Az igazat megvallani szégyelvén, azt felelte, hogy az éjjel az ebet cserélte gubájáért.

Eszeveszett vármegyének bolond az ispánja.

Egy helység számára — meséli Ballagi — vizi puskát csináltatott a vármegye. De minthogy aztán soká tüz nem támadt, ugy megrozsdásodott, hogy később hirtelen tüz ütvén ki, a vizi puskának semmi hasznát venni nem lehetett. A veszedelem után a helység elei a dolgot a vicispánnak bejelentvén, ez azt javasolta, hogy máskor a tüz előtt három nappal mindig a vizi puskát meg kell próbálni. Hazatérvén e helység elei, midőn a javaslatot foganatba venni akarták, a parancs ostobaságát belátták, s akkor mondták: eszeveszett vármegyének bolond az ispánja.

Hadd vegyüljön, mint a katona éneke.

Egy katona jó kedvvel mene a templomba, — irja Erdélyi — s éneklés helyett dalolni kezde. Katona uram, mondá szomszédja, nem ének az, hanem nóta. Mindegy, felelé a vitéz, hadd vegyüljön a többivel.

Hátra van még a fekete leves.

Hátra van még a nehezebb része. Tököli Imrével történt, ki 1685-ben ebéden lévén a nagyváradi török basánál, amint a sült után fel akart kelni az asztaltól, e szavakkal marasztalták: „hátra van még a fekete leves" (vagyis kávé). Mert ugy volt már előre kicsinálva, hogy kávéivás után azonnal fogassék el Tökölyi, a mi meg is történvén, rabul vitetett Drinápolyba.

Kapkod, mint Bernát a mennykőhöz.

Egy Bernát nevü német — igy meséli Ballagi — mikor megharagudott, mindig zsebeihez kapkodott, ha nem találhatna-e valamelyikben mennykövet, hogy annak, kire megharagudott, fejéhez csapja.

Ki korán kel, aranyat lel.

Egy apa azzal serkentette fiát a korán kelésre, hogy a szomszéd fia, korán künn járván, aranyat talált; mire a fiu — nagyot ásitva — csak azt válaszolta, hogy még korábban kelt fel az, aki az aranyat elvesztette, s ezzel megfordult és tovább aludt.

Kutya baja, mint a szentesi halottnak.

Kisérte a gyászfelekezet a halottat, utközben nagy záporeső érte s a gyászmenet bevonult egy házba a záporeső elől. Valaki kérdezte: „hát a halott mit csinál?" Mire egy másik azt felelte: „Kutya baja! betoltuk a kocsit a halottal együtt a félszer alá!"

hogy belátása szerint a növendékek közt kiosztani sziveskedjék; hadd emelkedjék a vizsga ünnepének hatásossága s legyen a kis gyermekeknek a szünidő alatt is kedvencz olvasmánya, melyben a gyermeki szeretet a szülő iránt felpezsdül, a lé-ek nemesbül s mely által a magyar dicsősége ujabb tert foglal és elragad." Fogadja e nemes adományért a jutalmazott tanulóim hálás szivből fakadó köszönetet. Adjon az ég sok ily tanügybarátot missiót teljesitő iskoláinknak!

Muraszombat, 1890. junius 25.

Takács R. István, tanitó.

Köszönet-nyilvánitás. Tek. Török Ernő kir. közjegyző ur folyó hó 26-án délelőtt az állami elemi iskola III.—VI. leányosztályában tartott évi zárvizsga alkalmával két jómagaviseletü szorgalmas lánykának 2—2 ezüstforintos jutalmat adott, ugy 50 darab kis könyvet osztatott ki a tanuló-lánykáknak, Arany János „Toldy" czimü kitünő müvét. Czélja ezen könyvek által a tanulókat a szünidőben is hasznos olvasásra serkenteni, megismertetni a magyar kitünő iróknak olcsón megszerezhető munkáit és megkedveltetni közvetve a szülőkkel s igy a magyarositás szent ügyének szolgálatot tenni. — Továbbá tek. dr. Füredi Sándor bellatinczi orvos ur szintén 2 szorgalmas tanuló-lánykát pénzbeli jutalommal tüntetett ki. Fogadják nemesszivü adományukért a fenti tanügybarátok részemről, mint a megjutalmazottak tanitónőjétől hálás köszönetemet.

özv. Andalits Gyuláné, tanitónő.

— **Köszönet nyilvánitás.** Méltóságos gróf Széchényi Tivadar országgyülési képviselő urunk, mint minden évben, ugy az idén is kegyes volt a kőhidai állami népiskola legszorgalmasabb tanulóinak jutalmazására tiz (10) forintot adományozni. — Valóban szerencsések e határszéli iskolások, hogy ily magas pártfogásban részesülnek, és szorgalmuk- s jó magukviseleteért szellemi haszon mellett anyagit is huznak. E nemes áldozatok a tanitó müködését is megkönnyitették. Hét évi faradozás és áldozatok folytán nincs e határszélen több ellensége a magyar nyelvnek. Most már elismeri öregе-apraja, hogy mily nagy kincs anyanyelv mellett a hazai nyelv. — És mindezen eredmények kivivásában nagy érdeme van ő Méltóságának, mely kegyességeért fogadja ő Méltósága e téren is ugy a gondnokság-, mint az én és tanitványaim mély tisztelettel párosult alázatos köszönetét. — Isten éltesse ő Méltóságát viruló egészségben és boldogságban a haza s illetve járásunk javára még igen sokáig!

Hunyadi Nándor,
néptanitó, gondn. jegyző.

— **Köszönetnyilvánitás.** A kőhidai állami népiskolában e hó 23 án megtartott zárvizsga alkalmával főtisztelendő dr. Ivanóczy Ferencz csendlaki plébános ur, a hittant magyar nyelven legszorgalmasabban tanuló r. kat. növendékeknek öt (5) forintot ajándékozni kegyeskedett. Fogadja Ő Főtisztelendősége ez uton is tanitványaim nevében hálás köszönetemet.

Hunyadi Nándor, néptanitó.

— **Körjegyző-választás.** Luthar Gergely mártonhelyi körjegyző ez állásáról lemondván, nyugdijba lépett s az igy megüresedett körjegyzői állásra pályázat hirdettetett. — A tegnapi napra kitüzött választás megejtetvén, ez alkalommal Bellecz Ede stridói aljegyző lett Ficzkó János ellenében egyhangulag a mártonhelyi körjegyzői állomásra körjegyzővé megválasztva. Gratulálunk a fiatal embernek és sok szerencsét kivánunk neki uj állomása betöltésében!

— Folyó hó 24-iki **országos vásárunk** egyike a legsilányabbaknak mondható, mert nem csak vevőkben, de eladókban is volt ezuttal nagy hiány. Azonban miként minden rosznak megvan a maga jó oldala, most is: — holmi vásári tolvajlásokról semmit sem hallottunk.

— **Jótékonyság.** A muraszombati tanitókör árvaház-alapja részére adakoztak: Vucsák Sándor 2°. 1 frt 60 kr. s a muraszombati áll. néptanoda III.—VI. fiosztály tanulók összegyüjtött fillereikből 2 forintot. Fogadják hálás köszönetét a körnek a szives adakozók! különösen a zsenge gyermeksereg, mert a mit ti adtok, szivből és szivvel adjátok, de maradjon is ezen adakozástok emléke sziveitekben örökké bevésve s jegyezzétek meg: amit ide s e czélra adtatok, azt egy szegény árva gyermektárstok nevelésére nyujtotta jótékony kezetek!

Muraszombat, 1890. jun. 25.

Takács R. István,
az árvaház-alap főgyüjtője.

— **Figyelmeztetés.** Közeledik az idő, hogy szőlősgazdáink a második védfecskendezést alkalmazzák a „peronospora viticola" nevü szőlőlevélbetegség ellen. — Szabály az, hogy az első fecskendezés után 1 hónapra a második fecskendezést kell alkalmazni. Vegyék ezt szőlősgazdáink szives tudomásul.

Takács R. István,
gk. titkár.

— **Templom-rablás.** A muraszombati izraelita templomba a f. hó 25—26-ika közötti éjjel ismeretlen gazemberek az ablakon át behatoltak és az abban elhelyezett pörsölyt feltörve, tartalmát eltulajdonitották. Bir a tettesek ezuttal fáradozásukat „érdem szerint megjutalmazottnak" nem látták, a pörsölyben ezuttal — mint értesülünk — 1 frtnál kevesebb rézpénz lévén csak benne, a hitközség mégis nagy mulasztást követ el azáltal, hogy a templomnak legalább alsó ablakait vasrácsozattal nem láttatja el; mert esetleg megtörténhetik, mikép nemcsak hogy a pörsöly máskor gazdagabb tartalmu lesz, de megeshetik ilyenkor az is, hogy a szentségtörő figyelme más, a templomban őrzött ereklyére irányul, mikor aztán a hitközség kára jóval nagyobb lesz, mint a mennyit ablakrácsozat czimén elég helytelenül megtakarit.

— **Üzlethelyiség-változtatás.** Meixner Mátyás helybeli vaskereskedő és köztiszteletben álló városbiránk az évek óta a Simon-féle házban volt üzlethelyiségét a főutczán levő előbb Németh József-féle, most a muraszombati ág. ev. hitfelekezet tulajdonát képező épületbe helyezte át.

— **Hol fürödjünk?** Ez az égető napi kérdés most Muraszombatban. Igazán érthetetlen, hogy egy járásnak székhelyén micsoda véghetetlen közömbösségnek kellett eddigelé uralkodnia, hogy az egészség fentartásának elengedhetetlen tényezőjéről, a fürdőről megfeledkeztek. Sem télen, sem nyáron nincs hol fürödni! Bizony ideje volna, itt a 12-ik óra, hogy a szomszédos uradalmak és értelmiség — ha mindjárt részvények aláirása mellett is — f ü r d ő t állitanának a Lendva patakon. Magán vállalkozó a fürdődijak mellett szép nyereségre tehetne szert. Talán egy kis értekezletet is sikerrel lehetne tartani? Videant consules!

— **Tüzesetek.** Tótlakon, junius 11-én éjjel 12 órakor Tallian János ottani lakós pinczéjének teteje ismeretlen okból kigyuladt és a 150 forint értéket képviselő pincze a szomszédok által nyujtott rögtöni segély daczára teljesen leégett. Biztositva nem volt. — Junius 20-án, este 10 órakor Kisfaluban Kolossa Mihály ottani lakos istállójának teteje ismeretlen okból kigyuladt s az egész fából épült és zsuppal fedett gazdasági épület s a lakház teteje leégett. A községbeli lakosság erélyes közremüködésének köszönhető, hogy a tüz reggeli 4 óra tajban elfojtathatott és igy nagyobb szerencsétlenségnek eleje lett véve. Az okozott kár 400 frt s biztositva 230 frt erejéig volt.

— **Ujra figyelmeztetjük** t. olvasóinkat, hogy a régi egyforintosok julius 1-jétől fogva már nem érvényesek és ezentul 1893. évi junius 30-ig már csak a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten s a cs. és kir. központi állampénztárnál kérvény mellett válthatók be.

— **Ki ihatik savanyuvizet?** A melegebb évszak beálltával ma már a legtöbb ember borura-derüre issza a savanyuvizet. Nem is képzelhető nagyobb ebéd vagy másféle lakoma savanyuviz nélkül. Igaz, hogy a savanyuviznek meg van a maga jogosultsága egészségi szempontból is, különösen renyhe, rosz emésztéssel biró egyéneknél, gyomorbél és hólyagbajoknál, nemkülönben a gége, légcső hurutos bajainál, a gyermekek némely csontbetegségeinél és számos más esetben, amidőn a savanyuviz jó sikerrel élvezhető. — Tagadhatatlan azonban, hogy vannak esetek, a midőn a savanyuviz ivása határozottan ártalmas, sőt életveszélyes is lehet a benne lévő széngáz következtében, mert az izgatólag hat; nevezetesen szivbetegségekben, agyvértódulásban, vérköpésben, ideges izgatottságban, lázban, álmatlanságban, szembetegségben stb. Minthogy tehát a savanyuviz egy irányban jó, de más irányban rosz hatással van, magától értendő, hogy a szenvedő közönség ezt figyelembe véve, csak egészségének tesz szolgálatot, hogyha ez iránt előbb kikéri orvosának tanácsát.

H. K.

— **Cselédek illetősége tárgyában** a belügyminiszterium egy legutóbb kiadott rendeletében következőket jelenté ki: „Gazdai hatalom alatt álló cseléd a helyette gazdája által befizetett cselédadó, illetve ennek megfelelő községi pótadó czimén csak akkor szerezhet az 1886. XXII. tcz. 10. §-a értelmében ujabb illetőséget, ha az adólajstromokban névszerint meg van nevezve s ezen alapon az idézett törvény 9. §-ában felsorolt kifogások az illető cseléd ellen nem érvényesitettek."

Vegyes rövid hirek.

A megyéből. A szombathelyi papnövelde theologiai tanfolyamát Házy János, Héling József, Keresztury Vincze, Mikics Géza és Winhoffer Dezső, valamint P. Darázs József kőszegi árvaházi II. gondnok bevégezvén, m. püspök ur inga által f. hó 27-én áldozárokká szenteltettek. — Kemenes-Hőgyész község határát a sáskák annyira ellepték, hogy rendszeres pusztitásukat a hatóságnak kellett elrendelnie. Vármegyénkben a sáskák ilyetén szaporodása a ritkaságok közé tartozik.— Varró Pál végzett jogász a szombathelyi kir. törvényszékhez joggyakornokká, Hende Ferencz pénzügyi gyakornokjelölt dijtalan gyakornokká neveztetett ki. — Felső-Lőn egy dalárda-egylet ujra megalakult. Muraszombatban — . . . ? — Hambek Lajos cs. és kir. nyug. százados neje, szül. Berger Melanie élte 44. évében Szt.-Gotthárdon elhunyt. — A „Dunántul" szerkesztője dr. Kölesvölgyi ur (ha jól értesülünk) visszalép a szerkesztéstől s helyét a „Zala" cz. nagy-kanizsai lap segéd-szerkesztője Seress Imre foglalja el. — Dr. Eisenstädter Adolf pornói körorvos ezen állásáról lemondott. — Genur József szentgotthárdi mészáros-inas e hó 14-én a Rábán hajókázott, miközben a vizbe bukott és benfult.

A hazából. Kossuth Lajos nővére, Ruttkayné-Kossuth Lujza Budapesten fényes ünneplések tárgya volt. — Novában az iparosok közt mozgalom indult meg ipartestület alakitása iránt, melynek hatásköre az egész szolgabirói járásban levő iparosokra kiterjesztetnék. — A déli vasut zóna-tarifája, melynek holnapután kellett volna életbelépnie, bizonytalan időre elhalasztatott. — A vidéki kir. táblák helyiségeinek megvizsgálása végett Liszkay Jenő igazságügymin. osztálytanácsos körutra indult. — A pozsonyi dinamitgyárnak szürke puskaport készitő osztályában néhány nap előtt robbanás történt, mely a helyiséget erősen megrongálta s egy munkás kezén könnyü égési sebeket okozott. — Nyitramegye főispánjává Szalovszky Gyula helyére Thuróczy Vilmos nyitramegyei törvényszéki elnök lett kinevezve. — Margit királyi herczegnő, József főherczeg leányának esküvője, mint jól értesült körökben beszélik, nem mint tervezve volt: szeptember végén, hanem már julius 15-en lesz a budai vártemplomban és szük családi körben, teljes csöndben tartják meg. — Mattyasecz Vincze alsó-lendvai takarékpénztári pénztáros a napokban vezette oltárhoz özvegy Angyal Béláné urnőt, Koller Ferencz tanitó pedig Murkovich János ottani kántor Mariska leányát. — A budapesti Pasteur-intézetbe az első 2 hónapban Zalavármegyéből is 2 megmart egyén vétetett fel, kiknek mindegyikénél sikerült az ojtás. — Folyó hó 23-án Budapesten a királyi palota előtt tartotta először a honvédség a közös hadsereggel felváltva az őrséget, mi felséges királyunk iránt egész ováczióvá fajult. —A kis lutri eltörlésével a pénzügyministeriumban ujabban serényen foglalkoznak. — Czirák sopronmegyei község egy f. hó 26-án dühöngött tüzvész következtében majdnem végkép elpusztult. A kár 60,000 frtra rug. A lakosság legnagyobb része koldusbotra jutott. — Balaton-Füred fürdővendégeinek egyike, Szedlacsik Endre, ki a Losoncz melletti Rap községnek volt közszeretetben álló plebánosa, a napokban öngyilkossá lett.

A külföldről. A kharkowi harangöntőben most fejeztek be egy hatalmas harangot, melyet a székesegyház számára a borki-i katasztrófa emlékére 275 kiló szinezüstből öntöttek. — Szerajevoban a „Falu rossza" cz. szindarabot „Szeoska lola" czim alatt nagy sikerrel hozták szinre. — Szófiáról irják, hogy a semmitőszék harmadfél órai tanácskozás után a bolgár összeesküvési perben Panicza őrnagy és társaira a haditörvényszék által kiszabott büntetést helybenhagyta. — Spanyolországban a kolera nem mult még el; folyton konstatálnak kolera-eseteket, melyek halállal végződnek. — Berlinben telefon utján a közelmult napokban nagy csalást vitt véghez egy fiatal ember, ki egy bankártól más nevére 15,000 márkát kért kölcsön, ez összeg felvétele végett hordárt küldött oda, kitől a pénzt átvevén, eltünt. — Saint-Jeanban, Brest mellett f. hó 25-én a kikötő hid az utasok nagy tömege alatt leszakadt. Körülbelül 50 ember a tengerbe esett. Másnap reggel hét holttestet találtak meg.

Közgazdaság.

— **A tojástermelés előmozditása.** A végből, hogy a tyukok szapora tojástermelésre ösztönöztessenek, elegendő fészekről kell már jó eleve gondoskodnunk. Minden tenyésztő vagy baromfikedvelő azon legyen, hogy tyukóljába inkább néhány fészekkel többet rendezzen be, mintsem keveset. Mikor a tyuk tojni akar s egy-két tojóhelyet más-más tyukok elfoglalták, kényszeritve van várakozni, mig a fészekből ez utóbbiak valamelyike eltávozott. Ahol kevés a fészek, látni lehet, hogy némelykor egy-egy fészket 4—6 tyuk is ostromol, hogy tojásától szabadulhasson. Ilyetén aztán a tyukok sokszor kényszerülnek tojásaikat az istállóban, csürben, vagy szabad kijárásnál a kertben tojni, a mi még rosszabb, s a mit az állat, ha egyszer megtett, szokássá vesz fel, s a mitől aztán bajos ismét elszoktatni. Ha a tyuk az ól puszta talajára tojik, akkor a tojás igen könnyen eltörik, a többi tyúkok az eltört tojásra rohannak, felfalják. Innen van aztán a tyukoknál a tojásevési szokás, mely némelykor egész csoportra elharapódzik. Szükséges lesz minden fészekbe 2—3 db fészektojást tenni. Erre legjobbaknak bizonyultak a porczellán-fészektojások és pedig olyanok, melyeknek tompább végén lyuk van, hogy azon át a baromfi kinzói, a tetvek, pondrók stb. a tojás üregébe bemenjenek, ahol meleg helyen tanyáznak. A tenyésztő ez által megszabaditja tyukjait a férgektől; a porczellántojást időnként kiveszi, forró vizbe dobja, miáltal minden féreg-tenyészetet belőle egyszerre kiolt. Ez okból minden más fészektojás, gypszből, fából, üvegből stb. mellőzendő. Legjobb a porczellán, úgynevezett prima-fészektojás. A gypsztojás nehéz és a fészekbe igen lesülyedve a szalmában elvész, mig a természetes tojás, melyet az emlitett czélra sok tenyésztő

használ, csakhamar elzápul s igy teljesen kárba megy, könnyen összetörik s nemsokára a tyukólat pestises bűzzel tölti el.

— **A magyar-franczia biztositó részvénytársaság** Beniczky Ferencz ur ő nagyméltósága elnöklete alatt f. évi junius 21-én tartotta 10-ik évi rendes közgyülését. A jelentés konstatálja, hogy az intézet minden ágazatában nagy, egészséges s kiterjedt alapokon nyugvó üzlet felett rendelkezik. A társaság **az elemi és baleset-ágazatban 5·2 millió forintnyi, az élet-osztályban 0·9 millió forintnyi dijbevétel mellett,** egy rendes lefolyásában hasznothajtó üzlet-évről számol, mely csakis az átvett koczkázatok lebonyolitása s az átvett vagyon-állag lelkiismeretes értékelése és a mult évben még felette magas költség-állag következtében eredményezte az ösmert veszteséget. A fennjelzett vészthozó koczkázatok immár teljesen lebonyolitvák, ugy hogy hasonló veszteségek a jövőben ki vannak zárva. Az igazgatóság a folyó évre a kezelési költségeket jelentékenyen leszállitotta s további megtakaritásokat helyez kilátásba. Az igazgatóság teljes megnyugvással tekint immár a társaság üzletének zavartalan fejlődése elé, mely **9 millió forintnyi tüzdij-kötelezvény-állag és 20 millió forintnyi életbiztositási tárcza** egészséges alapján, az erőteljes fejlődés minden tényezőjét hordja magában. Az igazgatóság programmja egészen rövid: *ugyanolt, szolid s takarékos üzletvezetés, technikai reformok utáni komoly törekvés, melyek a külszolgálatot hathatósabbá s ez által kevésbbé költségessé teszik és pontos, előzékeny és lelkiismeretes kárrendezés.* Az igazgatóság által ajánlott határozatok elfogadása folytán a veszteségek leirása czéljából lebélyegzett részvénytőke uj részvények kibocsátása által a B) sorozatu részvénytőke eredeti magasságára 1.500,000 frtra kiegészittetik s ez által a társaság biztositéki alapjai részvénytőkében 1.500,000·—, tőketartalékban 151,687·87, kártartalékban 1.044,930·14, dijtartalékokban 3,970.229·14, összesen 6,666.847·15 krra rugnak, melyek tulnyomó részben pupillaris értékekben és házakban vannak elhelyezve. Az uj kibocsátásu részvényekből 5000 darab 500,000 frttal már el is van helyezve. — A felügyelő-bizottság felolyasás alá került jelentése hangsulyozza, hogy az 1889 évi számadási zárlatban eszközölt leirások és tartalékolások a legfokozottabb elővigyázat követelményeinek felelnek meg s az elfogadásra ajánlott igazgatósági előterjesztések kapcsán a társaság viszonyai teljesen consolidáltaknak mutatják. Az intézetnek reális s teljesen egészséges alapon nyugvó további fennállása a mai közgyülés által elhatároztatott s biztosittatott. Nagy megnyugvással üdvözöljük e határozatot a biztositó közönség érdekében, melynek e társaság 10 éves fennállása óta a biztositék körül tetemes könnyitéseket s olcsóbb dijtételeket nyujtott. Nemzetgazdasági szempontból az intézetnek nyujtott szerep fontossága mellett bizonyit **a kártéritések czimén kifizetett tekintélyes összeg,** mely a 10 üzletévben **46,236.859 frt 37 krra rugott.**

—**Uj részvénytársulat.** Kénsav műtrágya és vegyi ipar részvénytársulat alakult a fővárosban 3 millió forint tőkével.

— **A magyar fegyvergyár** részvényei e héten 8 forintjával estek darabonként.

— **A baromfiak hasmenésének egyszerü orvoslása.** A baromfiak hasmenése ellen, mely gyakran az állatok elhullásával végződik, legegyszerübb gyógyszer a vasasviz, mely következőkép állittatik elő: 1 kiló vasvitriol 10 liter vizben feloldatik. Ez oldatot ismét 10 liter vizzel elvegyitjük s ebből adunk időnként a baromfiaknak inni. Az ekként készitett oldat sárgás szinü, s szájösszehuzó ize van. Ez természetesen csakis a bennntartott — betegnek vélt — baromfiaknak adandó, mig a többi a szabadban magának friss vizet keres. Az állat ürüléke ez oldattól már pár óra mulva fekete és csakhamar ismét tömör lesz.

— **Szőlészetünk,** a mely eddig Magyarország gazdasági bevételeinek egyik főforrását képezte, az ujjonan felmerült **philloxera** és **peronospora viticola** ellenségei által a végveszélylyel van fenyegetve. Hazafias kötelessége tehát nemcsak a kormánynak, hanem a magános termelőnek is, minden erejével oda hatni, hogy **a meglevő szőlők fentartva,** az elpusztultak helyébe pedig **ujak legyenek telepitve.** A kormány százezrekig segélyezi már most is évenkent a szőlőbirtokosokat, de hogy a munka eredményes legyen, maguknak a birtokosoknak kell arra törekedni, hogy az uj mivelési modokban a **kellő szakértelmet és jártasságot megszerezzék** és hogy **a védekezés minden ágában folytonosan tájékozva legyenek.** Ez inditotta a belügyminiszteriumot arra, hogy 13 568 számu, a kulturminiszteriumot pedig, hogy 1819. számu rendeletével hazánk egyedüli és már eddig is elterjedt szaklapját a **„Borászati Lapokat“** a községi és megyei törvényhatóságoknak ajánlja. A lap, mely **Baross Károly** az orsz. m. gazd. egyesület titkárának szerkesztése és kiadásában jelenik meg, munkatársául birja **az összes hazai szakértőket** és alaposan, gyorsan válaszol minden hozzaintézett szakkérdésre. **Tárgyalja a szénkénegezés, amerikai fajok ültetése** és **a homoki szőlők telepitésének** minden részletét, — és a folyó nyár folyamán különös sulyt fektet a **peronospara viticola** nevü, rohamosan **terjedő szőlő penész-gomba** és az ellene való védekezés ismertetésére. Tudósitásaiban 130 szőlőtermelő és kereskedő tájékoztatja olvasóit a szőlők és borkereskedelem állásáról. **Előfizetési ára 1 évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr.** Mutatványszámokat kivánatra küld a **„Borászati Lapok“** kiadóhivatala **Budapest (Köztelek.)**

Jegyzőkönyv

felvéve a muraszombati gazdasági fiók-egylet választmányának 1890. év junius hó 21-én tartott ülésén.

Jelenlevők: gróf Batthyány Zsiga elnöklése alatt Kovács Károly alelnök, Dr. Ivanóczy Ferencz, Pollák Pongrácz, Fischer Miksa, Barbarits József választm. tagok, Árvai Ernő, Hunyadi Nándor, Kirbisch Ferencz e. tagok, továbbá Lukács József, Lukács János, Horváth Miklós, Császár Ferencz, Hodoscsek Mátyás, Szambt István, Ernisa Iván a bécsi lókiállitáson résztvett lovasgazdák, végül Takács R. István, titkár.

Elnök a tanácskozást megnyitja és sajnálattal látja, hogy a választmányi tagok nem jelentek meg teljes számmal a mai fontos ülésen, felkéri a jelenlevőket, hogy tárgyilagos higgadtsággal szóljanak a letárgyalandó tételekhez.

1) Dr. Ivanóczy Ferencz választmányi tag rövid szavakban körvonalozza inditványát, mely szerint mondja ki a választmány, hogy az egylet magáévá teszi a muraszombati vasut létesitésének eszméjét és élére áll egy oly irányu mozgalomnak, a melynek czélja a létesités előkészitése.

A választmány beható eszmecsere után határozatilag kimondja, hogy magáévá teszi inditványozó eszméjét s élére áll oly mozgalomnak, mely egy muraszombati vasut létesitésén fáradozik.

Továbbá elhatározza, hogy egy szükebb körü bizottságot küld ki, a melynek hatáskörébe tartozik, megszerezni a concret adatokat a vasut létesitéséhez, továbbá megtudni: mik volnának a teendők ezen kérdés létesitése érdekében. Ha ezen adatok együtt lesznek, ugy a választmány az értekezletre fogja felhivni, s ezen gyüjtött adatok fogják a tanácskozás alapját képezni.

A szükebbkörü bizottságba beválasztja gróf Batthyány Zsiga elnöklete alatt Dr. Ivanóczy Ferencz, Kovács Károly, Pollák Pongrácz és Takács R. István vál. tagokat.

2) Árvai Ernő, e. tag jelentését olvasta fel a bécsi lókiállitásra küldött nőrifaju lovaink elért sikeréről, továbbá beterjeszti számadását.

A jelentést köszönettel tudomásul veszi a választmány s annak a helyi lapban való közzétételét rendeli el. A muraszombati lóvásár ügyében pedig csak akkor fog határozatot hozni, ha a kellő adatok birtokában lesz.

A benyujtott számadásra nézve pedig kimondja, hogy azt titkár tanulmányozza át s állitsa össze abból statistikailag, mennyibe került az egyletnek egy lókiállitása s tegyen erről a jövő vál. ülésen jelentést. — A számadásban kitüntetett többlet-kiadást u. m. vegyesekre 15 frt 29 kr. s Lukács által előlegezett 27 frt 26 krt kiutalja; Lukács József és Lukács Jánosnak együttesen 5 frtot, Horváth Miklós, Császár Ferencz, Hodoscsek Mátyás, Szambt István és Ernisa Ivánnak egyenkint 5–5 frtot utal ki segélyképen, mert hét nap helyett 12 napig voltak uton.

Lukács József és János együtt 140 frt dijazásban is részesültek; ennek fele egyletünket illetven, mint bevétel könyvelendő el. Chernel György, a tenyész-bizottság tagja pedig keressék fel, hogy a meg hátralevő segély-összeget egyletünk pénztárába szolgáltassa be.

Mivel az idő már nagyon előrehaladt, alelnök — ki az elnök eltávozása után vezeti a tanácskozást — az ülést bezárja. Kmf.

TAKÁCS R. ISTVÁN,
e. titkár.

Irodalom.

A legkellemesebb szórakoztató egy jó lap s ezt csekély 6 frtert megszerezheti minden család, ha megrendeli a „Képes Családi Lapok“ czimü szépirodalmi és ismeretterjesztő lapot, mely nemcsak hasznosan mulattató, — értelem-, érzelem- és izlést nemesitő olvasmányokat nyujt olvasóinak, hanem „N ő a h á z b a n“ czimü mellékletével hü tanácsadója a család minden tagjának s gyönyörü, csak kiváló müvészektől eredő képeivel a szép érzéket is fejleszti. Hogy magasztos czéljának a „Képes Családi Lapok“ mennyire megfelel: azt legjobban bizonyitja ama közkedveltség, amelyben részesül, s előfizetőinek évről évre szaporodó száma. — A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapesten, nagy-korona utcza 20. sz., melyhez az előfizetések legczélszerübben postautalványon intézendők, kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal.

— **Stanley „A legsötétebb Afrikában“** czimü nagyszabásu müve a legközelebb mult napokban hagyta el a sajtót és küldetett szét Ráth Mór, mint Magyarországra egyedül jogositott kiadó által az ország minden részére. A mü, mely finom velin papirra van nyomva és füzetenként diszesen kiállitott 2—2 ivre terjed, Muraszombatban is kapható Grünbaum Mark könyvkereskedésében és ára egy-egy füzetnek 30 kr.

— **A „Magyar Szemle“** második évfolyamának minden ujabb száma egyre tartalmasabb és kitünőbb. E folyóirat valósággal rohamosan fejlődik az uj nemzedék hatalmas szellemü képviselőjévé. Rövid idő alatt tekintélyt szerzett szavának és érdeklődést tudott kelteni a legszélesebb körökben szépirodalmi s társadalmi czikkei iránt. Mindezt pedig közleményeinek zsenialis összeállitásával és kritikájának igazságos erejével, valamint teljes őszinteségevel vivta ki. Bátran ajánlhatjuk tehát a „Magyar Szemlé“-t, mint egyik legkitünőbb szépirodalmi folyóiratunkat, melyből mutatványul egy hónapig folyó tiszteletpéldányt a kiadóhivatal (Budapest, VI. ker. uj-utcza 14) mindenkinek küld, a ki ezért hozzafordul.

Humor.

— **Vizsgán.** Tanitó: Mondja meg, Mayer, hogy éreztek magukat a zsidók, mi után az Isten kegyelme kiszabaditotta őket az egyptomi rabságból? — Mayer: Köszönöm kérdését, jól!

— **Drága hagymák.** Egy angol matróz egykor egy hollandi kertész ültetvényébe érkezett, kinek az egész vidéken legdrágább hagymái voltak. A matróz ott látja a különféle hagymákat egy edényben s — minthogy az angol matróznak nincs kedvesebb eledele a nyers vöröshagymánál — egész kényelemmel egy csomó hagymát elfogyasztott. A kertész, ki csak később érkezett oda, nagy ijedelemmel látja, mennyi kárt okozott neki a tudatlan matróz. Az Isten szerelmeért! kiáltja fel megrémülten, a „Nagy Sándor“, a „Marlborough herczeg“ s a „Wellington herczeg“ mind eltüntek, maga tette őket tönkre! — De hogyan? Én? . . . — Igen, e drága tulipánhagymákat maga ette meg s engem 500 guineával megkárositott! . . . Tableaux.

Szerkesztői üzenetek.

Tek. **Kajdos Károly** urnak Bellatinczon. A f. év II. felére szóló előfizetést köszönettel vettük. — T. **„Casinó“** Bellatinczon. 1890-ik év III. negyedére köszönettel előjegyeztük. — **Mátyásdombi.** Olvasó közönségünk irmodora szerint átdolgozva és a személyek neveinek magvas magyarra való átalakitás után készséggel. E czélból legközelebb magánlevél kiséretében visszaszármaztatjuk. Előfizetőink nagyobb része a nép zöme képezvén, nekünk azok nyelvén kell beszélnünk.

A nap és éj hossza.

Jul.	A nap kel	A nap nyugszik	A hold kel	A hold nyugszik
29.	4. 5	8. 1	4 35	1·30
30.	4. 6	8. 1	5 57	2. 1
1.	4· 6	8. 1	7.14	2.38
2.	4. 7	8. 0	8.23	3.30
3.	4. 8	8. 0	9.20	4.35
4.	4. 8	8. 0	10. 3	5.51
5.	4. 9	8. 0	11 38	7.14

Piaci-árak.

Muraszombat, jun. 28.

Buza mm.	7.80	8.—
Rozs .	7.20	7.30
Zab . .	7.80	8.—
Hajdina	6.60	6 80
Köles	4.80	5.—
Bükköny	—.—	
Lóher	—.—	—.—
Kukorica,	—	5 80
„		6.—
Lenmag	—.—	—.—

Neumann Adolf.

Vasuti menetrend.

Regedéből Spielfeldnek

indul reggel	4 óra 30 perczkor	és odaér	6 óra 14	perczk
délelőtt	10 „ 25 „	„ „	12 „ 20	„
délután	4 „ 15 „	„ „	6 „ 03	„

Spielfeldről Regedébe

indul reggel	7 óra 30 perczkor	és ideér	9 óra 12	perczk
délután	2 „ 3 „	„ „	3 „ 35	„
este	6 „ 45 „	„ „	8 „ 37	„

HIRDETÉSEK.

961
890 **Árverési hirdetményi kivonat.**

A muraszombati kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Weisz Zsigmond sereghazai végrehajtatónak — Skledár Küzmits Julianna ugyanottani lakós végrehajtást szenvedő elleni 42 frt 34 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a muraszombati kir. járásbiróság területén lévő Sereghaza községben fekvő a 19., 139., 140., 144., 169. sz. tjkvben felvett ingatlanokból egyhatod részre az árverést 430 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1890. évi julius hó 5-ik napján** délelőtt 10 órakor Sereghazan a községbiró házanál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-aban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-aban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a muraszombati kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1890. márczius 28-án.

KOVÁCS, kir. aljbiró.

A legkedveltebb és legelterjedtebb fővárosi napilap.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok: **Csukássi József** és **Rákosi Jenő.**

Előfizetési árak: Egy hónapra **1** frt **20** kr. Egy negyedre **3** frt **50** kr. Félévre **7** frt.

Még junius hó folyamán

megjelenik a „Budapesti Hirlap“-ban Stanley könyve a legujabb afrikai utazásáról:

A LEGSÖTÉTEBB AFRIKABAN

melyet az egész müvelt magyar közönség nagy érdeklődéssel vár. Az érdekes mü az összes jogositott könyvkiadásokkal (köztük a magyar jogositott könyvkiadás is) egyidejüleg fog megindulni.

A julius elsejével belépő uj előfizetők STANLEY KÖNYVÉNEK addig megjelent részét INGYEN kapják meg.

A „Budapesti Hirlap“ az egész fürdő-évad alatt előfizetőinek kivánságára a lapot bárhová utánuk küldi még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az előfizetési összeg legczélszerübben postautalványon küldhető következő czimen: 511. 8—3

Budapesti Hirlap kiadóhivatala Budapesten, kalap-utcza 16. sz.

Nyomatott Grünbaum Márk gyorssajtóján Muraszombat.